

A Kőérberek nem védett részeinek védetté nyilvánítási javaslata

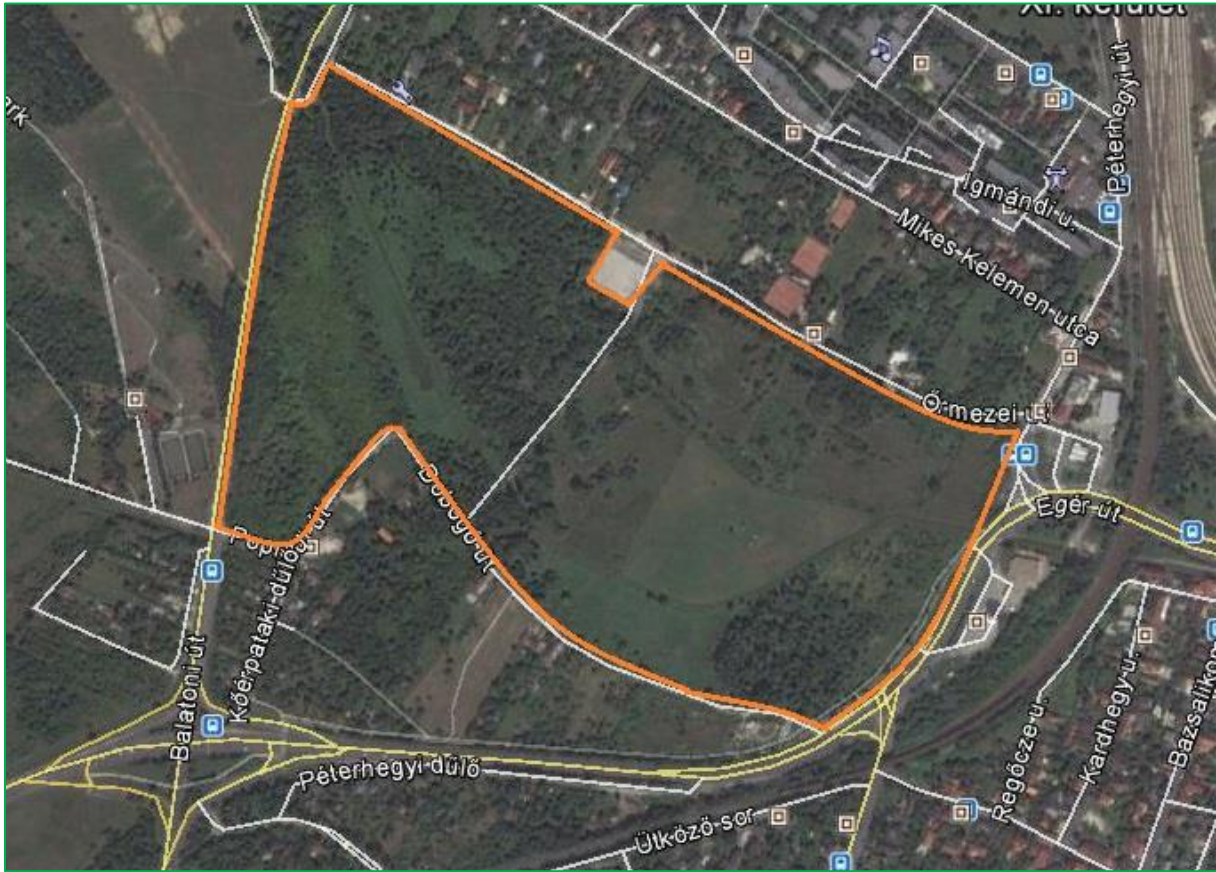
Elhelyezkedése:	XI. kerület, M1-M7-es autópálya, Egérút, Péterhegyi út, Órmezei út, Dobogó út által határolt területek
Státusza:	Nem védett területek
Megközelíthetőség:	150-es, 153-as, 187-es, 250-es, 258-as, 258A autóbuszokkal (Ajánlott megállóhelyek: 187: „Keserűvíztelep-Bobpálya”, „Kőérpataki dűlő”; 150, 153, 187, 250, 258, 258A: „Órmezei út”)
Látogathatósága:	A kutakat kezelő társaság engedélyével látogatható
Területe:	kb. 20 hektár
A terület középponti koordinátái:	WGS84: 19.00719/47.45482
	EOV: 647430/234550

A terület általános jellemzése:

A Kőérberki szikes-rét Természetvédelmi Terület a főváros egyetlen szikes területe, mely évtizedek óta törvényi oltalmat élvez. A területen kutak is találhatóak, melyek a Hunyadi János keserűvíz kinyerését teszik lehetővé.

A kutatók figyelmét azonban már régen felkeltette a gyepektől keletre elterülő, nagy kiterjedésű, hasonló habitusú élőhelyek jelenléte. A közelmúlt alkalmasszerűen megkezdődött kutatásai bizonyították, hogy bár a Kőérberki szikes rét állapota a rendszeres kezeléseknél köszönhetően igen jó, a mellette fekvő, jelenleg nem védett nyílt gyepek legalább ennyire értékesek.

A védelemre érdemes terület a helyi védett gyepterülettel korábban feltehetően egyetlen nagy egységet képzett a mai XI. kerület középső részén. Mindezt jól alátámasztja, hogy a szomszédos védett területen található Hunyadi János keserűvízkutakban mért oldott ásványianyag tartalommal hasonló összetételű gyógyvíz található ezen a vidéken is, melyet ugyancsak forgalomba hoznak, Ferenc József keserűvíz néven.

A Kőérberki védelemre javasolt területének térképi lehatárolása.

Természeti értékek:

A védelemre érdemes élőhely a Dobogó út, Péterhegyi út, Órmezei út, Balatoni út által körbezárt területen található, melynek háborítatlansága a Kőérberki szikes-réthez képest lényegesen nagyobb. A területen több a fásszerű, a ligetek között igen értékes, több hektáros magasfüvű rétek fekszenek. A nagyobb kiterjedésű, összefüggő területen található mély fekvésű részen a nádasodó, szikesedő mocsárrét védett terület felőli folytatása, míg a délkeleti oldalon levő gyepet a védett rész nagyobb hányadát alkotó sztyeppesedő füves szikespuszta tarkítja. A keserűvíztelep körbezárt részén is utóbbi élőhelytípus található kevesebb szikes fajjal.

A szikes jelleget jelző fajok itt is megtalálhatók a területen. Csakúgy mint a Kőérberki szikes-réten, ezen az élőhelyen is megtalálható a sziki őszirózsa (*Aster tripolium* subsp. *pannonicum*), valamint a sziki pozdor (*Scorzonera cana*). A védelemre érdemes terület jellegzetes védett növényfaja a mocsári csorbóka (*Sonchus palustris*).

A terület kerítéssel körbezárt, éppen ezért élővilága igen gazdag, köszönhetően a zavarás szinte teljes hiányának. Az autóval történő behajtást ezen kívül betontömbök akadályozzák meg. A fás-bokros területek változatosabb madárvilágnak adnak otthont a Kőérberki szikes-réthez képest. Az erdőfoltok sűrű ágrendszere megfelelő fészkelőhelyet biztosít a madarak számára. A költőfajok között megtaláljuk a védett barát-, kis- és mezei poszátát (*Sylvia atricapilla*, *S. curruca*, *S. communis*),

a fülemülét (*Luscinia megarhynchos*), valamint a Natura 2000 jelölőfaj tövisszúró gébicset (*Lanius collurio*). Olykor egy-két pár erdei fülesbagoly (*Asio otus*) is megtelepszik. Tavasszal a kisebb, ideiglenes vízállások alkalmi pihenőhelyet biztosítanak egyes vízimadárfaajoknak is, többek között a bíbicnek (*Vanellus vanellus*), mely ma már ritkaságnak számít a fővárosban.

A javasolt terület állatvilága a rendelkezésre álló adattömeg ellenére sem mondható teljesen ismertnek, de az védett rész faunáját ismerve további komoly természeti értékekkel rendelkezhet. További felmérése javasolt!

További értékek:

A terület a rendszeres gondozás, valamint az illegális hulladéklerakás nagyobb mértékű jelenlétének hiánya miatt szinte teljesen háborítatlan, nagy kiterjedése, valamint szikes jellege miatt egyértelműen védelemre érdemes. Főleg utóbbi tulajdonsága emeli értékét, mivel a fővárosban csupán itt és a közeli Kőérberki szikes-rét természetvédelmi területen maradtak fenn szikes területekhez kötődő társulások napjainkig. Mivel a keserűvíztelephez tartozó rét csak engedéllyel látogatható, bizonyos fokú oltalma ma is van, de természetvédelmi szempontú kezelését, főként a tájidegen fásszárúak visszaszorításának terén. Így a védelem hosszú távon képes lenne szavatolni a terület fennmaradását és jövőbeni megőrzését.

A Kőérberek védelemre érdemes részének madarai (2016)

Az alábbi lista tartalmazza az összes eddig megfigyelt madárfajt a védelemre érdemes területen. A megfigyeléseket a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Budapesti Helyi Csoportjának tagjai végezték.

Sor-szám	FAJ (magyar és latin név)	Státusza a területen
1.	Kárókatona (Phalacrocorax carbo)	Rendszeres téli vendég a Dunán. Olykor több százas csapatai is megfigyelhetők. Erről a területről rendszeresen ellátogatnak átrepülő példányok a védelemre érdemes élőhely irányába.
2.	Nagy kócsag (Egretta alba)	Kis számú, de rendszeres vendég a fővárosban, a területen alkalmi kóborló.
3.	Szürke gém (Ardea cinerea)	Jóformán az év bármely szakaszában megfigyelhető 1-1 átrepülő példánya a terület felett. A kisvízfolyások mentén alkalmilag vadászik is.
4.	Fehér gólya (Ciconia ciconia)	Tavasszal kis számban, de rendszeresen átvonulnak kisebb csapatai a város légtérében, ekkor a terület felett is több alkalommal felbukkant.
5.	Nyári lúd (Anser anser)	Magyarország egyetlen költő vadlúdfaja, fészkelőterületei azonban elég messze esnek a Fővárostól, ezért ezzel a fajjal is elsősorban vonulási időszakban lehet találkozni Kőérberek felett.
6.	Vetési lúd (Anser fabalis)	Átvonuló csapatait elsősorban ősszel lehet megfigyelni a terület felett.
7.	Nagy lilik (Anser albifrons)	Magyarországon gyakori téli vendégnek számít, Budapesten azonban jóval ritkábban fordul elő. Az előző fajhoz hasonlóan a nagy lilik átvonulóként figyelhető meg a terület felett.
8.	Tőkés réce (Anas platyrhynchos)	Budapest leggyakoribb vízimadárfaja, vizek mentén bárhol megfigyelhető, így a védelemre érdemes területen is egész évben megfigyelhető párokban, vagy kisebb csapatokban.
9.	Kékes rétihéja (Circus cyaneus)	Alkalmi téli vendég
10.	Barna rétihéja (Circus aeruginosus)	Rendszeres fészkelő és átvonuló faj. A védelemre érdemes területen elsősorban tavasszal bukkannak fel magányos példányai.

11.	Karvaly (Accipiter nisus)	Rendszeres költőfaja fővárosban, feltételezhetően a területen is fészkel 1 pár.
12.	Egerészölyv (Buteo buteo)	Rendszeres költőfaja szomszédos helyi védettségű területen, állandó. A védelemre érdemes területen folyamatosan megfigyelhető.
13.	Vörös vércse (Falco tinnunculus)	Gyakori költőfaj Budapesten. Kőérberek rendszeresen megfigyelhető ragadozómadara.
14.	Kabasólyom (Falco subbuteo)	Májustól szeptemberig rendszeresen megfigyelhető a területen, költése feltételezhető. Vonuló.
15.	Fürj (Coturnix coturnix)	Szórványos költőfaj a fővárosban, a területen csak tavaszi átvonulóként ismert.
16.	Fácán (Phasianus colchicus)	Közönséges faj a XI. kerület külterületein, így a védelemre érdemes élőhelyen is rendszeresen, egész évben megfigyelhető.
17.	Guvat (Rallus aquaticus)	Ritka költőfaj Budapesten, be nem fagyó vizeknél áttelelhet. a terület kisvízfolyása mentén alkalmilag előfordul.
18.	Daru (Grus grus)	Rendszeresen átvonulnak csapatai Budapest felett, elsősorban ősszel, ekkor Kőérberek felett is több alkalommal előkerült.
19.	Bíbic (Vanellus vanellus)	Kis számban költ a város déli és keleti peremén. Rendszeres átvonuló ősszel, tavasszal, ekkor figyelhető meg a területen is.
20.	Erdei cankó (Tringa ochropus)	Alkalmi vendég elsősorban ősszel és enyhébb teleken.
21.	Billegetőcankó (Actitis hypoleucos)	Ritka nyár végi, őszi átvonuló.
22.	Sárszalonka (Gallinago gallinago)	Kis számban átvonul.
23.	Dankasirály (Larus ridibundus)	Alkalmi vendég elsősorban ősszel és télen.

24.	Viharsirály (<i>Larus canus</i>)	Ritka vendég elsősorban ősszel és télen.
25.	Sárgalábú sirály (<i>Larus michahellis</i>)	Ritka vendég elsősorban ősszel és télen.
26.	Sztyeppi sirály (<i>Larus cachinnans</i>)	Ritka vendég elsősorban ősszel és télen.
27.	Parlagi galamb (<i>Columba livia f. domestica</i>)	Közönséges a fővárosban. Rendszeresen és egész évben megfigyelhető a védelemre érdemes területen.
28.	Örvös galamb (<i>Columba palumbus</i>)	Elterjedt, gyakori faj. A területen is több párban költ.
29.	Balkáni gerle (<i>Streptopelia decaocto</i>)	Elterjedt, gyakori faj, több párban költ Kőérberekben. Állandó.
30.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)	Rendszeres, de szórványos átvonuló, elsősorban tavasszal. Néhányszor költött is a területen.
31.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)	Kis számban rendszeresen előfordul a területen. Vonuló
32.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	Rendszeres költőfaj a fővárosi külterületeken. A Kőérberekben minden évben feltételezhető költése az elhagyott szarkafészkekben.
33.	Sarlósfecske (<i>Apus apus</i>)	Gyakori költőfaj, mely elsősorban a belvárosban, illetve a nagyobb lakótelepeken költ kisebb kolóniákban. Innen gyakran látogatnak el csapatai a területre, ahol előszeretettel vadásznak.
34.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Ritka átvonuló ősszel és tavasszal a terület felett.
35.	Nyaktekerics (<i>Jynx torquilla</i>)	Kétszámú, de rendszeres őszi-tavaszi átvonuló.
36.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)	Fészkel a területen. Egész évben megfigyelhető.
37.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	A terület leggyakoribb fészkelő harkályfaja. Egész évben megfigyelhető.

38.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	Kisszámú fészkelő, mely a környező kertesházás övezetekben gyakoribb. Egész évben megfigyelhető.
39.	Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i>)	Elsősorban ősszel és télen figyelhető meg a területen. Költése feltételezhető az erdőfoltokban.
40.	Mezei pacsirta (<i>Alauda arvensis</i>)	Tavasszal és ősszel olykor nagy tömegben vonul át a terület felett.
41.	Búbospacsirta (<i>Galerida cristata</i>)	Kóborlóként egész évben megfigyelhető a területen.
42.	Partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	Rendszeres, de kis számú őszi-tavaszi átvonuló.
43.	Füstifecske (<i>Hirundo rustica</i>)	Rendszeres fészkelő faj a védett területhez közel eső területeken. Rendszeres őszi-tavaszi átvonuló.
44.	Molnárfecske (<i>Delichon urbica</i>)	Rendszeres és viszonylag gyakori őszi-tavaszi átvonuló.
45.	Erdei pityer (<i>Anthus trivialis</i>)	Rendszeres, nagyobb számban átvonuló faj tavasszal és ősszel.
46.	Réti pityer (<i>Anthus pratensis</i>)	Rendszeres, de kis számú átvonuló elsősorban nyár végén és ősszel.
47.	Havasi pityer (<i>Anthus spinoletta</i>)	Alkalmi őszi téli vendég, elsősorban az időszakos vízállások és vizesárkok környezetében.
48.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)	Rendszeres őszi-tavaszi átvonuló.
49.	Sárga billegető (<i>Motacilla flava</i>)	Rendszeres átvonuló ősszel és tavasszal.
50.	Hegyi billegető (<i>Motacilla cinerea</i>)	alkalmi vendég elsősorban nyár végén és ősszel.
51.	Csonttollú (<i>Bombycilla garrulus</i>)	Inváziós madár, amely bizonyos években nagy számban jelenik meg télen hazánkban. ilyenkor a védelemre érdemes területen is rendszeresen felbukkan.

52.	Ökörszem (Troglodytes troglodytes)	Ősztől tavaszig rendszeres vendég a terület nádasaiban és sűrű bokrosaiban. Költése is feltételezhető.
53.	Erdei szürkebegy (Prunella modularis)	Gyakori átvonuló ősszel és tavasszal.
54.	Vörösbegy (Erithacus rubecula)	Közönséges faj a fővárosban, így a védelemre érdemes területen is gyakori. Rendszeresen költ, állandó.
55.	Fülemüle (Luscinia megarhynchos)	Gyakori fészkelő a bokros területeken, vonuló. Az utóbbi egy évtizedben lassú állománynövekedése figyelhető meg.
56.	Házi rozsdafarkú (Phoenicurus ochruros)	Gyakori fészkelő faj, a terület közvetlen közelében lévő kertesházias övezetekben, ahonnan rendszeresen ellátogatnak egyedei a vizsgált élőhelyre is.
57.	Cigánycsuk (Saxicola rubicola)	Gyakori fészkelő faj a nyíltabb külterületeken, vonuló. A vizsgált területen is minden évben megtelepszik 1-2 pár.
58.	Rozsdás csuk (Saxicola rubetra)	Rendszeresen átvonul tavasszal és ősszel.
59.	Hantmadár (Oenanthe oenanthe)	Kisszámú őszi-tavaszi átvonuló.
60.	Fekete rigó (Turdus merula)	Budapest egyik legjellemzőbb és leggyakoribb madara, mely nagy számban költ a külterületeken, így a védelemre érdemes élőhelyen is. Állandó.
61.	Fenyőrigó (Turdus pilaris)	Téli vendégként rendszeres és meglehetősen gyakori.
62.	Énekes rigó (Turdus philomelos)	Gyakori költőfaj erdőkben, fasorokban. A vizsgált területen is rendszeresen költ 4-5 pár.
63.	Szőlőrigó (Turdus iliacus)	Rendszeres, de kisszámú vendég ősztől-tavaszig.
64.	Léprigó (Turdus viscivorus)	Kisszámú, de rendszeres őszi-téli vendég
65.	Berki tücsökmadár (Locustella fluviatilis)	Alkalmi átvonuló elsősorban tavasszal.

66.	Foltos nádiposzáta (Acrocephalus schoenobaenus)	Alkalmi átvonuló a területen. Vonuló.
67.	Énekes nádiposzáta (Acrocephalus palustris)	Kis számban rendszeresen költ a számára alkalmas bokrokkal, nádasokkal tarkított területeken. Vonuló.
68.	Kerti geze (Hippolais icterina)	Rendszeres vonuló és fészkelő faj Budapesten. A vizsgált területen is feltételezhető fészkelése.
69.	Kerti poszáta (Sylvia borin)	Rendszeresen átvonul a védelemre érdeme területen tavasszal és ősszel.
70.	Kis poszáta (Sylvia curruca)	Rendszeres fészkelő faj. Vonuló.
71.	Mezei poszáta (Sylvia communis)	Rendszeres fészkelő faj. Vonuló.
72.	Barátposzáta (Sylvia atricapila)	Közönséges fészkelő fajnak mondható a területen, néha áttelel.
73.	Sisegő füzike (Phylloscopus sibilatrix)	Gyakori vonuláskor ősszel és tavasszal.
74.	Csilpcsalpfüzike (Phylloscopus collybita)	Gyakori fészkelő faj, néhány példány egyes években áttelel.
75.	Fitiszfüzike (Phylloscopus trochilus)	Rendszeres tavaszi és őszi átvonuló.
76.	Sárgafejű királyka (Regulus regulus)	Rendszeres őszi-téli vendég. Tavaszi vonuláson meglehetősen gyakori.
77.	Kormos légykapó (Ficedula hypoleuca)	Rendszeres vonuló faj tavasszal és ősszel.
78.	Örvös légykapó (Ficedula albicollis)	Rendszeres átvonuló faj ősszel és tavasszal.
79.	Szürke légykapó	Gyakori fészkelő és vonuló faj Budapesten. A vizsgált területen is költ néhány pár.

	(<i>Muscicapa striata</i>)	
80.	Függőcinege (<i>Remiz pendulinus</i>)	Szórványosan fészkel a vizes élőhelyek fűzeseiben Budapesten. A vizsgált területen igen ritkán megjelenő vendég, elsősorban a költési időn kívüli időszakban.
81.	Barátcinege (<i>Poecile palustris</i>)	Rendszeres őszi-téli vendég.
82.	Kék cinege (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	Közönséges faj, kis számban költ. Állandó.
83.	Széncinege (<i>Parus major</i>)	Közönséges és gyakori költőfaj. Állandó.
84.	Őszapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)	Rendszeresen megfigyelhető a területen, állandó. Költése feltételezhető.
85.	Csuszka (<i>Sitta europaea</i>)	Egész évben megfigyelhető a területen, néha költ is.
86.	Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)	Ősszel és télen rendszeresen megfigyelhető.
87.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	Rendszeresen megfigyelhető a területen májustól szeptemberig. Egy-két pár minden évben költ.
88.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	Alkalmi téli vendég.
89.	Seregély (<i>Sturnus vulgaris</i>)	Gyakori fészkelő és vonuló faj.
90.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	Szórványos fészkelő faj. Vonuló.
91.	Szarka (<i>Pica pica</i>)	Gyakori költőfaj a területen. Állandó.
92.	Szajkó (<i>Garrulus glandarius</i>)	Rendszeres fészkelő faj. Állandó.
93.	Csóka	Több helyen is költ Budapesten a belvárosban, állandó. Télen gyakran keveredik vetési varjú csapatokba, melyekkel gyakran

	(<i>Corvus monedula</i>)	eljut a vizsgált területre.
94.	Dolmányos (<i>Corvus corone cornix</i>)	A dolmányos varjú Budapest gyakori költőfaja, mely a vizsgált területen is rendszeresen fészkel.
95.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	Tömeges téli vendég. Ilyenkor gyakran megfigyelhető a védelemre érdemes területen.
96.	Házi veréb (<i>Passer domesticus</i>)	Rendszeres fészkelő faj a területen, állandó.
97.	Mezei veréb (<i>Passer montanus</i>)	Rendszeres fészkelő faj a területen, állandó.
98.	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	Rendszeres fészkelő faj a területen, állandó.
99.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)	Gyakori téli vendég a területen.
100.	Meggyvágó (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	Rendszeresen megfigyelhető a védelemre érdemes területen, de fészkelését eddig még nem sikerült bizonyítani. Állandó.
101.	Csicsörke (<i>Serinus serinus</i>)	Gyakori fészkelő elsősorban a kertvárosi részekhez közeli peremterületeken. Vonuló.
102.	Csíz (<i>Carduelis spinus</i>)	Gyakori téli vendég.
103.	Tengelic (<i>Carduelis carduelis</i>)	Gyakori fészkelő faj a területen. Állandó.
104.	Zöldike (<i>Carduelis chloris</i>)	Gyakori fészkelő faj a területen. Állandó.
105.	Süvöltő (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	Gyakori téli vendég a vizsgált élőhelyen.
106.	Kenderike (<i>Carduelis cannabina</i>)	Szórványos és rendszertelenül figyelhető meg a területen. Állandó.

107.	Sordély (<i>Miliaria calandra</i>)	Előfordulását csupán néhány megfigyelés bizonyítja.
108.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	Rendszeresen megfigyelhető ősztől tavaszig a területen.
109.	Nádi sármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	Elsősorban ősszel és télen figyelhető meg, de költése sem kizárt. Állandó.